

ΛΟΓΟ

Σ

ART DE LA PENSÉE SCIENTIFIQUE

COLLECTION DE PAPIERS SCIENTIFIQUES

SUR LES MATÉRIAUX DE LA CONFÉRENCE SCIENTIFIQUE ET PRATIQUE INTERNATIONALE

PERSPECTIVES ET MISE EN OEUVRE DE L'INNOVATION DANS LE DOMAINE SCIENTIFIQUE

20 SEPTEMBRE 2019 • GENÈVE, SUISSE

VOLUME 1

DOI 10.36074/20.09.2019.v1
ISBN 978-617-7171-82-8

ВИЯВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ СТРАХУ ТА ДИСКОМФОРТУ ДІТЕЙ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРИЙОМІ Лисенко А.Д., Сороченко Г.В.	87
--	----

СОДЕРЖАНИЕ МАКРО- И МИКРОЭЛЕМЕНТОВ В АЛЬВЕОЛЯРНОЙ КОСТИ В УСЛОВИЯХ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДИАБЕТА Воронина И.Е.	89
---	----

СТАН ТКАНИН ПЕРИОДОНТА У ДІТЕЙ УКРАЇНИ Науково-дослідна група: Хоменко Л.О., Остапко О.І., Голубєва І.М.	92
---	----

УРАЖЕННЯ КАРІЄСОМ ЗУБІВ ДІТЕЙ З ОРГАНІЧНИМ УРАЖЕННЯМ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИРАЖЕНОСТІ МОТОРНИХ ПОРУШЕНЬ Приймак Х.В.	95
--	----

SECTION VII. SCIENCES PSYCHOLOGIQUES ET SOCIOLOGIQUES

ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТИВНОЇ МЕТОДИКИ «МАЛЮНОК ШКОЛИ» ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО НАВЧАННЯ Чекстєре О.Ю.	98
--	----

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ Данилюк О.О.	100
--	-----

SECTION VIII. SCIENCES PEDAGOGIQUES

COMBINATION OF INNOVATIVE AND TRADITIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF FOREIGN LANGUAGE STUDYING BY STUDENTS IN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS Antonivska M.	105
---	-----

MACHINE TRANSLATION AS A DEVICE IN THE ESP TEACHING Nikitna N.	106
--	-----

STEM-ОСВІТА В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Полонська Т.К.	108
---	-----

НАВЧАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ СФЕРИ Крохмаль І.М.	110
--	-----

НАВЧАННЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА В СИСТЕМІ ДОМАШНЬОЇ ОСВІТИ ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТ. Гулей О.В.	112
--	-----

НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Білик Т.С.	114
---	-----

ОЛЕКСАНДР МУРАШКО (1875-1919): ПЕДАГОГІЧНИЙ НАРИС Никифоров А.М.	116
--	-----

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ У ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ Карук І.В.	117
--	-----

Анкета виявлення основних чинників страху та дискомфорту дітей на стоматологічному прийомі

1. Ваша стать (стать вашої дитини):

Ч Ж

2. Вкажіть ваш вік (вік вашої дитини):

4-7 8-11 12-16

3. Це ваш перший візит до стоматолога?

Так Ні

4. Якщо це ваш повторний візит, він був більш комфортний за попередній?

Так Ні

5. Чи боїтесь ви стоматолога? (питання для батьків)

Так Ні

6. Чи боїтесь ви стоматолога? (питання для дитини)

Так Ні

Що лякає вас під час прийому? Оцініть рівень страху та/або дискомфорту за шкалою:

	1	2	3	4	5
Необхідність приходити у лікарню	1	2	3	4	5
Невідомість майбутніх маніпуляцій	1	2	3	4	5
Люди в білій уніформі/ вид медичного одягу	1	2	3	4	5
Малознайома людина дивиться на вас	1	2	3	4	5
Малознайома людина торкається вас	1	2	3	4	5
Вид стоматологічної установки	1	2	3	4	5
Вид інструментарію	1	2	3	4	5
Наявність інструментарію у ротовій порожнині	1	2	3	4	5
Уколи	1	2	3	4	5
Звук бормащини	1	2	3	4	5
Видалення зубів	1	2	3	4	5
Наскільки вам було страшно під час прийому?	1	2	3	4	5

Дякуємо за увагу!

Рис. 1. Анкета виявлення основних чинників страху та дискомфорту дітей на стоматологічному прийомі

Результати дослідження. В результаті оцінки загального рівню страху в різних вікових категоріях було виявлено, що в віковій категорії 8-11 років даний показник становив $25,012 \pm 7,234$ (відповідає показнику «помірний рівень страху», ПРС), що було, відповідно, на 10,2% та 14,4% недостовірно вище, ніж у вікових категоріях 4-7 років ($22,483 \pm 9,208$) та 12-16 років ($21,406 \pm 5,718$), де показники відповідали критерію «низький рівень страху» ($p > 0,017$).

Було встановлено, що високий рівень страху (ВРС) серед дітей вікових груп 4-7 і 8-11 років викликає категорія «уколи» (відповідно, $3,774 \pm 1,407$ та

$3,818 \pm 1,648$), а також «видалення зубів» у групах 8-11 та 12-16 років (відповідно, $3,030 \pm 1,811$ та $3,156 \pm 1,346$). Помірний рівень страху присвоєно категоріям «уколи» у віковій групі 12-16 років ($2,812 \pm 1,574$), «наявність інструментарію в ротовій порожнині» серед дітей 4-7 ($2,258 \pm 1,436$) та 8-11 років ($2,575 \pm 1,199$), «видалення зубів» серед 4-7-річних ($2,258 \pm 1,672$), та «невідомість майбутніх маніпуляцій» з-поміж дітей 8-11 років ($2,212 \pm 1,053$).

Висновки. Таким чином, в результаті проведеного дослідження було проведено оцінку рівня страху та виявлено провідні провокуючі фактори страху та дискомфорту на стоматологічному прийомі серед дітей різних вікових груп.

Загальний рівень страху перед стоматологічними маніпуляціями в віковій категорії 8-11 років ($25,012 \pm 7,234$) відповідав показнику «помірний», серед дітей віком 4-7 років ($22,483 \pm 9,208$) та 12-16 років ($21,406 \pm 5,718$) - показнику «низький». Достовірної різниці між показниками різних вікових груп встановлено не було ($p > 0,017$).

У віковій групі **4-7 років** основними факторами страху є «уколи» (ВРС), «наявність інструментарію в ротовій порожнині» та «видалення зубів» (ПРС); серед **8-11-річних** - «уколи» та «видалення зубів» (ВРС), «наявність інструментарію в ротовій порожнині» та «невідомість майбутніх маніпуляцій» (ПРС); з-поміж дітей **12-16 років** - «видалення зубів» (ВРС) та «уколи» (ПРС).

Список використаних джерел:

- Cuthbert, M. I. & Melamed, B. G. (1982). A screening device: Children at risk for dental fear and management problems. *ASDC J Dent Child*, (49), 432-436.
- Seligman, L. D., Hovey, J. D., Chacon, K. & Ollendick, T. H. (2017). Dental anxiety: an understudied problem in youth. *Clinical Psychology Review*, (55), 25-40.
- Абрамчук, И. И., Кильмухаметова, Ю. Х. & Батиг, В. М. (2017). Дентофобия (обзор литературы). *Молодой ученый*, (30), 12-15.
- Велбери, Р., Даггал, М. & Хози, М.-Т. (2016). *Детская стоматология: руководство* (Л. П. Кисельникова, пер. с англ.). Москва: ГЭОТАР-Медиа.

DOI 10.36074/20.09.2019.v1.12

СОДЕРЖАНИЕ МАКРО- И МИКРОЭЛЕМЕНТОВ В АЛЬВЕОЛЯРНОЙ КОСТИ В УСЛОВИЯХ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДИАБЕТА

Воронина Ирина Евгеньевна

канд. мед. наук, ассистент кафедры терапевтической стоматологии
Национальный медицинский университет имени А.А.Богомольца МОЗ Украины

УКРАИНА

Существует сложная взаимосвязь между функциональным состоянием поджелудочной железы и минеральным обменом. Известно, что у больных сахарным диабетом имеют место нарушения в обмене макро- и микроэлементов. При этом наблюдается потеря этих элементов с мочой, что приводит к их дефициту в организме (1, 2, 3).

Цель исследования - изучить минеральный состав некоторых макро- и микроэлементов в альвеолярном отростке у животных в условиях эксперимента при моделировании стрептозотоцинового сахарного диабета, сопровождающегося поражением тканей пародонта.

Материалы и методы исследования. Исследовалось содержание макро- и микроэлементов в тканях пародонта крыс в условиях экспериментального стрептозотоцинового диабета. Макроскопическое изучение показало, что на препаратах челюстей крыс отмечается значительная резорбция альвеолярных отростков. К концу эксперимента индекс резорбции был равен $5,27 \pm 0,22$.

Процентное содержание макро- и микроэлементов в этой серии эксперимента составляло в среднем: Ca - $48,49 \pm 0,15$; P - $31,09 \pm 0,145$; Si - $1,25 \pm 0,035$; Mg - $1,41 \pm 0,03$; K - $0,39 \pm 0,02$; S - $0,61 \pm 0,02$.

Эти показатели претерпевают изменения в зависимости от возраста экспериментальных животных. Так, в альвеолярном отростке у молодых крыс содержание элементов следующее: Ca - $59,70 \pm 0,15$; P - $35,0 \pm 0,15$; Si - $1,04 \pm 0,03$; Mg - $1,13 \pm 0,03$; K - $0,30 \pm 0,02$; S - $0,63 \pm 0,02$.

В костной ткани зрелых животных процентное содержание элементов изменяется: Ca - $37,28 \pm 0,15$; P - $27,13 \pm 0,14$; Si - $1,47 \pm 0,04$; Mg - $1,7 \pm 0,04$; K - $0,48 \pm 0,02$; S - $0,60 \pm 0,02$.

Таким образом, по отношению к контрольной группе в среднем наблюдается значительное уменьшение процентного содержания элементов: Ca в 1,42 раза; P - 1,13 раза; Si - 2,35 раза; Mg - 0,99 раза; K - 2,19 раза; S - 1,35 раза. У молодых животных кальций по сравнению с контрольной группой снижается в 1,33 раза, фосфор - в 1,04 раза, кремний - в 3,5 раза, магний - в 1,08 раза, калий - в 3,2 раза, сера - в 1,46 раза. При диабете у животных старшего возраста по отношению к контролю определяется снижение кальция в 1,57 раза; кремния - в 1,54 раза; фосфора - в 1,16 раза; калия - в 1,56 раза.

Сравнивая показатели двух возрастных групп в условиях экспериментального стрептозотоцинового диабета можно отметить наиболее отчетливое снижение кальция, кремния, фосфора и калия.

Далее нами было определено содержание Ca, Mg, P в различных участках альвеолярной кости у животных контрольной группы и на фоне экспериментального стрептозотоцинового диабета. Эти элементы определялись на вершине межзубной перегородки, в средней части корня зуба и верхушке корня (участки 1, 2, 3).

В контрольной группе молодых животных процентное содержание Ca, Mg, P в трех исследуемых участках составило: в участке 1 - Ca - $61,5 \pm 0,15$; Mg - $1,92 \pm 0,04$; P - $31,53 \pm 0,04$; в участке 2 - Ca - $63,4 \pm 0,15$; Mg - $1,57 \pm 0,04$; P - $39,54 \pm 0,04$; в участке 3 - Ca - $65,3 \pm 0,15$; Mg - $0,64 \pm 0,02$; P - $33,61 \pm 0,04$.

В группе зрелых животных эти показатели соответствовали: в участке 1 - Ca - $53,6 \pm 0,015$; Mg - $1,23 \pm 0,03$; P - $36,35 \pm 0,03$; в участке 2 - Ca - $48,9 \pm 0,15$; Mg - $1,03 \pm 0,03$; P - $35,93 \pm 0,03$; в участке 3 - Ca - $59,6 \pm 0,15$; Mg - $0,047 \pm 0,01$; P - $28,64 \pm 0,03$.

Показатели содержания Ca, Mg, P в альвеолярной кости при экспериментальном стрептозотоциновом диабете в группе молодых

животных составляли: в участке 1 - Ca - $57,8 \pm 0,15$; Mg - $0,07 \pm 0,01$; P - $19,52 \pm 0,02$; в участке 2 - Ca - $39,8 \pm 0,15$; Mg - $0,25 \pm 0,02$; P - $19,06 \pm 0,02$; в участке 3 - Ca - $72,2 \pm 0,15$; Mg - $0,21 \pm 0,02$; P - $25,41 \pm 0,02$.

В группе зрелых животных содержание Ca, Mg, P составило: в участке 1 - Ca - $42,3 \pm 0,15$; Mg - $0,0 \pm 0,00$; P - $18,65 \pm 0,01$; в участке 2 - Ca - $45,0 \pm 0,15$; Mg - $0,0 \pm 0,00$; P - $15,46 \pm 0,01$; в участке 3 - Ca - $29,5 \pm 0,14$; Mg - $0,82 \pm 0,03$; P - $19,88 \pm 0,01$.

Нами установлена тенденция снижения кальция с возрастом животного. Это особенно видно в группе экспериментальных животных зрелого возраста по сравнению с контрольными животными ($38,93 \pm 0,2$ по сравнению с $54,04 \pm 0,2$, $P \leq 0,05$). Содержание Ca у молодых животных с экспериментальным диабетом на уровне середины корня зуба ниже, чем в области верхушки межзубной перегородки и вершины корня зуба.

Следует также отметить выраженную тенденцию снижения Mg, что наиболее отчетливо выражено в участках 1-2.

При экспериментальном диабете отмечается значительное снижение содержания P в альвеолярном отростке в 2-х группах животных. Эти показатели наиболее выражены в участке вершины и межзубной перегородки, соответствующей середине корня зуба.

Результаты проведенных опытов свидетельствуют о том, что недостаточное количество гормонов поджелудочной железы обуславливает постепенно нарастающую деструкцию тканей пародонта, важнейшими причинами которой является нарушение содержания макро- и микроэлементов в костной ткани, энергетической обеспеченности тканей пародонта, снижение новообразования костной ткани. Эти изменения отчетливо выражены в условиях стрептозотоцинового диабета.

Выводы. Снижение содержания макро- и микроэлементов при сахарном диабете, возможно, является одним из факторов тяжести поражения пародонта, что обосновывает необходимость своевременной фармакологической коррекции с применением лечебных препаратов, содержащих макро- и микроэлементы.

Список использованных источников:

1. Воронина, І. Є. (2003). *Порушення мінерального обміну в альвеолярній кістці при генералізованому пародонтиті та їх корекція у хворих на цукровий діабет* (автореф. дис. ... канд. мед. наук). Київ, 18 с.
2. Данилевский, Н. Ф. & Борисенко, А. В. (2000). *Заболевания пародонта*. Киев: Здоровье.
3. Хоменко, Л. О., Антонішин, Б. В. & Крижалко, О. В. (2001). Вплив цукрового діабету на стан твердих тканин зуба. *Вісник стоматології*, (1), 18-25.